

Nova Pravda

SOCIALNO POLITIČNI, KULTURNI IN STROKOVNI LIST

Izhaja štirikrat mesečno ob četrtkih. Naročnina: mesečno Din 4.—, četrletno Din 10.—, polletno Din 20.—, celoletno Din 40.—. Posamezna številka Din 1.—. Uredništvo in uprava Ljubljana, Dalmatinova ulica 8, telefon štev. 21-32. Rokopisi se ne vračajo. Poštočkovni račun štev. 17.177. Poštni predal štev. 74.

Naročniki!

Zamislite si, kako neprijetno nam je, ko moramo v vsaki številki opozarjati na dolžnost posameznika. Mnogo je še naročnikov, ki dolgujejo za l. 1937. Prosimo jih v imenu vsega delavstva, ki s svojimi žulji redno prispeva, da tudi naročniki store svojo dolžnost.

Težka borba za skrajšani delovni čas.

Črez leto dni bo dvajset let, ko je bila sklicana prva konferenca dela v Washingtonu, na kateri je bil sklenjen dogovor o uvedbi 48 urnega delovnega tedna. 11 let je trajalo, predno so le nekatere države ratificirale ta dogovor in prav gotovo niti ob 20-letnici ne bo popoln seznam niti s temi, kateri so vsaj deloma s svojim domačim zakonodajstvom sankcionirale ta dogovor, če tudi ga faktično niso realizirali. Dosedaj so ratificirale ta dogovor v celoti te države: Argentina, Belgija, Bolgarija, Chile, Čehoslovaška, San Dominigo, Grčija, Indija, Kanada, Kolumbija, Kuba, Litva, Luksemburška, Nicaragua, Portugalska, Rumunija, Španija in Uruguay. Z gotovimi izpremembami pa so ta dogovor ratificirale tudi Francija, Italija in Estonija. Torej le ena tretina članic Mednarodnega urada dela je ta dogovor ratificirala, toda tudi te države so to sprejele, a se nikjer ne izvaja absolutno, temveč le v gotovih strokah. Na žalost je bravec lahko ugotovil, da zaman išče med temi imeni Jugoslavije — kar je žalostno, toda resnično.

Ogromni tehnični napredek je skrajšal docela izpremenil delovno metodo. Že v letu 1929, ko so se pojavili prvi udarci svetovne gospodarske krize in ko je pričela naraščati brezposelnost, so se pojavili glasovi po novi ureditvi delovnega časa kot edinem učinkovitem sredstvu za odstranitev ali vsaj za omiljenje brezposelnosti. Od tega časa se zastopniki delavstva neprestano prizadevajo, da bi se na splošno skrajšal delavni čas na 40 ur tedensko. V ta namen se je vršilo nebroj posvetovanj in konferenc, kljub temu se še dosedaj ni posrečilo prepričati večino delodajalcev in enako misleče vlade, katerih je velika večina, da bi soglašali s spremembo delovnega časa. V kolikor se je to izvršilo, se je to izvršilo radi notranjih razmer posameznih držav, a ne radi posega mednarodne organizacije dela.

Po predhodni razpravi sta bila dana na dnevni red mednarodne konference dela v letu 1934. dva predloga za skrajšanje delavnega tedna na 40 ur v obrtniških obratih, trgovinah in pisarnah. Toda zastopniki delodajalcev se konference niso udeležili in zato je vse padlo v vodo.

V letu 1935. je bil poslan predlog za vse splošno skrajšano delavno dobo, torej naj bi se skrajšal delavni čas za vse stroke. Dozdevalo se je, da bo ta predlog sprejel večina, toda to se ni uresničilo. Sprejeto pa je bilo važno načelo, da se mora skrajšati delovni čas ne da bi se pri tem dotikal dosedanjih mezd. Izmed različnih predlogov je bil sprejet samo dogovor, da se skrajša delovni čas v strokarski industriji pri izdelovanju ste-

Priznanje dr. Benešu

Tudi nedeljske občinske volitve tretje etape v 3028 občinah so potekle v popolnem redu. V 4828 občinah ni bilo volitev, ker je bila vložena samo ena kandidatna lista. Med temi ima 3235 češkoslovaško, 1005 nemško, 160 pa madžarsko večino. V 3829 občinah je dobilo pri nedeljskih volitvah 2560 občin češko večino, 891 nemško, 5 poljsko, 373 pa madžarsko. Incidentov ni bilo nobenih.

Ves evropski tisk se izčrpno peča z nedeljskimi občinskimi volitvami v češkoslovaški republiki. Angleški listi

ugotavljajo, da je združil Henlein 90 odstotkov sudetskih Nemcev. Nemški socialisti so ponekod izgubili do 80 odstotkov svojih glasov. Angleški tisk ugotavlja, da je miren in vzoren potek občinskih volitev zasluga pomirjevalnega nastopa prezidenta dr. Beneša, ki je zastavil vse svoje moči, da obdrži češkoslovaški narod svoje dostojanstvo. To se mu je v polni meri uresničilo, zakaj delal je v duhu demokracije, ki je edina postavljena, da reši ne samo eno državo, temveč ves svet.

Kje bo napredek?

K napredku naše narodne zavednosti je važen tudi drugi činitelj, ki ustvarja trdne nacionalne vrste. In to je volja! Volja je vir vsega delovanja, je sila, ki dviga človeka za gospodarja sveta. Mnogi narodi so izgubili, zamorili in pometli jih je mehkuznost, ker so izgubili močno voljo za boj, ki ga neizprosno zahteva življenjski obstanek.

In kdor uspeva voljo, zamori najlepši del duše, zatopi najlepše misli, uniči pravo človekoljubnost, ljubezen, ki naj bi prevečala vsa dejanja. In to voljo uspeva in uniči alkohol.

Tudi to je važno socialno vprašanje današnje dobe, kateremu odpomoči lahko vsakdo sam. Ali boš dragi delavec lahko nemoteno delal, skrbel za družino in za svojo bodočnost, ako boš z alkoholom uničil svojo dobro voljo? Nikdar!

Nima alkohol srca za vse to, kar je človeku najdražje: družina. Alkoholiku se zdi škoda vsakega vinarja za dobre namene; ni mu pa škoda, če v enem dnevu zapije zaslužek celega tedna. Človek, ki se je vdal pitju, izgubi smisel za vse, kar je višjega in plemenitejšega kot je uživanje. Narodni ideali, človekoljubje, kulturni cilji, umetnost, veda, gospodarski procvit, vse to je pijancu deveta briga. Vino, to je njegov bog, za katerega da življenje. Vse njegovo delo za procvit in blagor naroda je kvečjemu hripav »živio«, ki je navadno združen s kletvijo. Pa ne samo, da sam ne dela, tudi druge odvrča z besedo in zgledom od vsega blagega in plemenitega.

Posebno v delu za naše plemenito stremenje, in še posebno ta današnja doba zahteva ljudi močne volje in podjetnega duha. Vso to nam bo vzel in uničil, ako se bomo oprijemali: alkohola. Z njim v družbi bo vsak boj za izboljšanje moralnega, kulturnega, gospodarskega in socialnega položaja in sploh vsak boj za boljšo bodočnost nemogoč. V boju za lepo nacionalno misel je treba tudi boja proti alkoholu, ker bodo drugače vsi naši napori postavljeni v praznoto, uspešni pa bomo le s treznostjo in močno voljo.

Kaj smo razstavljali

Dva velika kongresa sta obrnila pozornost vse države nase in na Ljubljano, ki sta bila med pomladnim ljubljanskim velesejemom, od 4. do 13. junija. Iz vse države se je zbralo okrog 6000 trgovcev na vsedržavnem trgovskem kongresu, ki so se ga udeležili tudi zastopniki trgovstva iz Bolgarije. Gospodarski pomen velesejma je zrasel že zaradi tega kongresa, a

letošnji velesejem je bil sam na sebi zelo pomemben, ker je vseboval velike, reprezentativne gospodarske razstave. K temu je treba prišteti veliko posebno razstavo »Naša cesta«, ki je pokazala, kakšne bi naj bile naše ceste in kakršne bodo morale prej ali slej postati, saj je Slovenija izredno pomembno mednarodno gospodarsko križišče. O velikem gospodarskem po-

klenic. Leto kasneje je bil sprejet dogovor o 40 urnem delavnem tednu pri vseh investicijskih delih, katere se vzdržujejo z javnih sredstev. V letu 1937. pa se je posrečilo uveljaviti dogovor o skrajšanem delavnem času v tekstilni industriji. Propadli pa so predlogi za delovni čas za železno in jekleno industrijo, za stavbinstvo in za premogokope.

Videlo se je, da se to ne bo dalo hitro razširiti na vse stroke. Pri takem številu delavnih strok bi minila dolga desetletja, predno bi prišlo do ugodne situacije za vse. Zato so lani delavski delegati predlagali ponovno za vse splošno skrajšanje delovnega časa vsaj v nekaterih strokah, v indu-

striji, trgovinah in pisarnah, v prometu in v pridobivanju premoga.

Upanje, da se bo morda na ta tretji način uveljavilo dejstvo, da bodo vsaj te tri glavne skupine delojemalcev dosegle, da se jim bo skrajšalo delovni čas, kar pa je menda zadnji poizkus. Zaenkrat ni mogoče povedati, kako stališče bo do tega vprašanja zavzela skupina delodajalcev in vladnih zastopnikov. Kakor pa smo izvedeli je govornik, ki zastopa delodajalce načelno proti navedenim predlogom. Kako dalekosežen bo ta odpor in koliko časa bo trajal, zaenkrat ne moremo ugotoviti. Lahko pa ugotovimo, da je situacija zelo neugodna.

Poverjeniki!

Tovariši poverjeniki — zadnja okrožnica naj Vam bo ključ k nadaljnjemu delu za uspešno propagando za »Novo Pravdo«. Dokazite da ste vredni vsega zaupanja. Na delo za svojo idejo!

menu za vso državo primerne cestnega omrežja v Sloveniji so razpravljali na kongresu Društva za ceste. Razstava sama je lahko prepričala udeležence kongresa iz drugih pokrajin in zlasti iz Beograda, da je zahteva Slovenije po dobrih, modernih cestah v resnici življenjska ter v interesu vse države. Velika avtomobilska razstava pa je bila pobuda za čim intenzivnejše pospeševanje motorizma pri nas. Splošna gospodarska razstava velesejma je nudila lepo zaokroženo sliko življenjske sposobnosti slovenske industrije in obrtne delavnosti. Skupna, reprezentativna razstava Francije nas je izpodbujala, da se oklenemo čim bolj svoje iskrene in mogočne zaveznice, ki ne prihaja k nam z ognjem in mečem, ampak — s knjigo. Na razstavi je bilo namreč tudi 3000 francoskih knjig.

V splošnem je bil uspeh ljubljanskega velesejma prav dober. Želeli bi bilo le, da bi ob sejmskih dneh vladala v vseh lokalih in na sejmu nižja cena, da bi bil vstop povsod ugoden tudi za našega malega človeka.

Trgovci so zborovali

Ko odhajajo trgovci-zborovalci iz lepe Ljubljane in jim želimo, da bi odnesli iz naših krajev čim lepše vtise in da bi se v čim učinkovitejši meri uresničili pomembni sklepi, ki so jih kongresni udje napravili na ljubljanskem vsedržavnem kongresu trgovstva, ki ga je počastila s svojo udeležbo tudi številna delegacija iz Bolgarije.

Razpravljali so o vseh važnih problemih našega gospodarstva. Obravnavali so problem delovanja tujcev v naši državi, veleblagovnic, reforme davčnega sistema, industrijskih prodajalnic, vnovčevanja terjatev trgovcev, protekcije v izvozni trgovini, gospodarske zakonodaje, turizma in komunikacij, kmečkih dolgov s posebnim ozirom na trgovski kredit, razmerja trgovstva do združništva itd. Posebne važnosti je bilo troje vprašanj: karteli, reforma davčnega sistema in carinska unija med Bolgarijo in Jugoslavijo. V vseh teh vprašanjih so se storili primerni sklepi, ki vodijo k resničnemu uspehu našega nacionalnega trgovskega življenja.

Premalo je prostora, da bi navedli rezultate posameznih obravnavanj. Naši najvažnejši gospodarski panogi želimo le, da bi z ugodno rešitvijo najvažnejših vprašanj podprli našega delavca, ki je največji njegov odjemalec. S pravilnim razumevanjem si bo pridobil trgovski stan ne samo prijatelja, temveč tudi velikega zaupnika. Ako je en trgovec z delavstvom, je z njim še mnogo večje število delavstva.

Dandanes, ko je tako težko stališče obeh, bi morala v medsebojnem podporanju osigurati si boljše in stalnejšo bodočnost, ker le v tej je tudi bodočnost naše lepe domovine.

Domače politične vesti

Posnemanja vredno.

Te dni bo odšlo na desetdnevno bivanje ob morju 70 obrtniških vajenk iz Zagreba, ki so letos obiskovale tamnošno strokovno nadaljevalno šolo v Krájiški ulici. Stvar je vzela v roke voditeljica šole, ki se ji je posrečilo zbrati pri občini, banski upravi, pri obeh gospodarskih zbornicah in pri mojstrih toliko sredstev, da bodo vajenke lahko potovale zelo poceni, dobra polovica pa sploh brezplačno. — Velik je pomen te hvalavredne akcije in jo priporočamo za vzgled, ki naj bi našla čim več posnemačev.

Cestni fond.

Poročajo nam iz Beograda, da je bil načrt uredbe o cestnih fondih poslan zaradi soglasja glavni kontroli, ki bo načrt vrnila še ta teden. Nato bo uredba še ta teden objavljena. Ministrski svet bo medtem razpravljal o sigurnem programu za gradnjo novih cest. Program se bo nanašal predvsem na izredno važno vprašanje, v kakšnem vrstnem redu se bodo pričela izvajati v okviru tega programa posamezna cestna dela. Najprej bodo prišle na vrsto nedovršene državne ceste. Z deli nameravajo pričeti v mesecu septembru.

6 milijard.

Naš obtok bankovcev je prvokrat po 11 in pol letih prekoratil 6 milijard. — Naš denarni obtok je danes že precej večji, nego je bil pred gospodarsko krizo.

«Zdravo.»

V 25. številki našega lista smo objavili daljši članek o različnem pozdravljanju in kako je danes tudi pozdrav marsikomu kamen spotike. Značilno je le to, da se je prav pred nedavnim časom pripetil v Trbovljah sledeč primer, ki nazorno kaže to spodbudo. Šolski nadzornik je ob svoji službeni dolžnosti obiskal tudi šolo v Trbovljah. Na stopnjišču pa je srečal otroka, ki ga je pozdravil z «Zdravo!» Nadzornik, ki je bil na šoli službeno, je ugotovil, da dečko ni pozdravil po predpisih. Dečka je odvedel v njegov razred ter vprašal njegovega učitelja pred celim razredom, kakšen je predpis o pozdravljanju na šolah. Učitelj na to ni dal odgovora, pač pa je po končani uri odšel z nadzornikom v konferenčno sobo, ter tam zahteval, da se napravi o tem dogodku zapisnik. Šolski nadzornik je trdil, da je predpisan pozdrav «dober dan» in pa »zbogom», dočim je učitelj temu oporekal s tem, da so mu predpisi o pozdravljanju znani, vendar pa ne bo predpisoval učencem pozdrave, zlasti pa ne odklanjal take, ki so ukoreninjeni v duši in srcu našega otroka.

Potvorba

Papir je potrpežljiv in se da večkrat nanj napisati, kar se dejansko dokazati ne da.

Tako čitamo večkrat poročila izvestnega lista, ki reducira udeležbo kake njemu neljube prireditve z 10.000 na 1000 ali tisoč na sto ali pa še manje, če je tudi dan ravno ponedeljek. Ponedeljek je menda kar določen in izbran dan za kake izvestne potegavščine.

Svetovni listi so poročali o dveh shodih, ki sta se vršila v Binkoštih v Bratislavi na Češkoslovaškem. O enem, ki ga je sklical v imenu koaliranih strank dr. Hodža, ministrski predsednik Češkoslovaške, na katerem je bilo 100.000 udeležencev in o drugem, ki ga je sklical prosluli pater Hlinka, pa 18 tisoč udeležencev.

Kje je bila večina Slovakov je dovolj jasno povedano.

Pater Hlinka si je v zadregi nad svojim neuspehom pomagal s tem, da

je proglasil 100.000 mož broječih Slovakov dr. Hodževega shoda za komuniste, narodne izdajalce in sovražnike republike.

Tako je poročal tudi ljubljanski «Slovenec».

«Slovenec» pa to še ni bilo dovolj, on je v nedeljskem «Slovenecu» enostavno zamenjal številke ter mirna Bosna.

Radi bi sedaj vedeli, komu v prid naj služi taka potvorba dejstev in zavračanje iluzij v zmoto, ko vendar celi svet ve, da Hlinka ne vodi nikakega verskega boja proti verski nestrpnosti, ker zato ni niti najmanjšega povoda, saj je član češkoslovaške vlade minister monsignor Šramek, ki je Slovak, dr. Hodža sam je tudi Slovak.

Take potvorbe in pisanje neresnice so nekrščansko delo, ki ne koristijo bratski zaveznic Češkoslovaški niti samemu patru Hlinku.

Čemu vendar potvarjati dejstva in se smešiti v imenu Slovencev.

Nova navodila finančnega ministra

V «Službenih Novinah» so bila objavljena nova navodila finančnega ministra, za izdelavo predlogov za novi proračun.

Finančni minister zahteva, da se državni izdatki znižajo, ker se mora ugotoviti, da konjunktura popušča. Krediti za izredne investicije se morajo iz proračuna črtati, ker so že z novim 4 milijardnim posojilom zagotovljena sredstva za najbolj nujna dela. Če se ne bo tako postopalo, potem ne bi mogel najti potrebnih sredstev finančni minister brez prav občutnega zvišanja davčnih bremen.

To se pa ne sme zgoditi, ker je gospodarska delavnost v prvem letošnjem tromesečju zastala, deloma celo nazadovala.

Ker so za investicije že zagotovljena potrebna sredstva z novim notranjim posojilom, bi se morali v državnem gospodarstvu doseči prihranki.

Finančni minister zahteva nadalje, da se del nekvalificiranega osebja odpusti. To je potrebno tudi iz upravnih tehničnih razlogov, ker povzroča strokovno neusposobljeno osebje zastoj v državni upravi. Poleg tega smo pa že sedaj, država z največjimi osebnimi izdatki.

A tudi banovinski izdatki se morajo reducirati, ker je sedanje število samoupravnih nameščenec prev veliko.

Minister nadalje zahteva, da tudi občine znižajo svoja davčna bremen.

Naša tekstilna industrija

Izmed vseh industrijskih panog se je pri nas najbolj razvila tekstilna industrija, ki ji ni mogla do živega niti kriza. Naša tekstilna industrija je zdaj že tako močna in razvita, da uspešno izpodriva tuje izdelke. Manufakturno blago jugoslovanskih tekstilnih tovarn se kosa po kvaliteti s tujim blagom, zato je tudi povpraševanje po njem čedalje večje. Doslej pri nas še ni bilo dovolj velike razstave izdelkov naših tekstilnih tovarn v takem obsegu, da bi lahko v polni meri pokazali, kako močna industrijska panoga je tekstilna, zlasti v Sloveniji. Takšna velika razstava je bila na letošnjem Ljubljanskem velesejmu od 4. do 13. junija. Nudila je lep, popoln pregled delavnosti ter zmogljivosti

naše tekstilne industrije. Po pripravi smo videli, da je bila ta razstava v resnici reprezentativna.

Lépo je čitati o uspehih naših delavcev. Sploh je letošnji Ljubljanski velesejem pokazal vso veličino dela slovenskega delavca, ki kljub vsem neugodnim pretresom koraka iz uspeha v uspeh. Kmalu bo nastopil čas, ko bo slovenski delavec delal popolnoma samostojno, brez tujčeve pomoči. Želeti bi le bilo, da bi ob popolni osamosvojitvi in ob uspehih produktih svojega dela imel tudi v socialnem vprašanju popolno razumevanje tistih, ki vodijo to njegovo najvažnejše vprašanje. Dajte delavstvu najvažnejše življenjske potrebe, pa bodo uspehi njegovega dela še mnogo večji.

Slabe in dobre

Več kakor 50.000 otrok je prišlo iz vseh krajev v Prago k nedeljski šolski telovadbi.

Plače so znižali članom Narodnega gledališča v Ljubljani.

Sedem dvojčkov v sedemnajstih letih je rodila neka Benečanka Dufini, in sicer sedem deklic in sedem dečkov. Te dni pričakuje zopet porast rodbine in pravijo, da bodo zopet dvojčki.

Cigani niso zadovoljni s svojim vladarjem Kwiekom I. Skoraj tretjina podanikov mu je poslala ultimatum in da naj takoj skliče ciganski parlament, ker ne marajo več prenašati njegovega diktatorstva. Torej demokracija tudi pri ciganih.

Znak nestrpnosti. Nekateri lepaki, ki so vabili na pokrajinski sokolski zlet, so bili strgani z reklamnih desk. Tako početje kaže poleg nestrpnosti in hudobije višek neumnosti.

Pogajanja z Italijo glede medsebojnih trgovskih odnosov se bodo vršila konec avgusta.

V Ljubljani so odkrili v soboto 11. t. m. spomenik nepozabnemu komponistu Emilu Adamiču. Prav tako. Kdor za narod — narod njemu.

London ima že osem milijonov prebivalcev. Čudovito je življenje v takem velemestu. N. pr.: Vsak dan se poroči 120 parov, na leto se rodi 56 tisoč otrok, umre 52 tisoč ljudi, vse ceste so dolge 2325 milj (1 milja = 1600 metrov) itd. Kar umetnik moraš biti, da se prebiješ skozi to gnečo.

V Južni Ameriki vojna. Med državama Ekvador in Peru je prišlo do spora zaradi nekaj gospodarskih vprašanj. Razni incidenti ta spor še poostrejujejo in je pričakovati vsak čas oboroženega spopada. Torej zopet spor zaradi gospodarskih vprašanj.

V ČSR je uvedena triletna vojaška služba. V tej uvedbi je treba videti dokaz, da je Češkoslovaška trdno odločena braniti svoje stališče. Tudi dokaz solidnosti češkoslovaških državnih financ.

Nedolžne žrtve. Francova letala so v sredo 8. t. m. bombardirala vasi Figueras in Alicante in je bilo 110 ljudi ubitih in 290 ranjenih. Strašno je, da so med žrtvami po večini ženske in otroci.

Da izloči možnost dobave raznega materiala republikanskim pristaniščem od strani angleških in francoskih trgovskih parnikov, je zavzela francovska oblast novo taktiko. Ladje, ki jih zasačijo v republikanskem vodstvu ne bombardirajo več, ampak jih ustavijo, preiščejo in zapeljejo v francovska pristanišča.

Karel Nový:

ŽIVETI HOČEMO

(Roman.)

Razmotal je zavitek in dejal: «Poglej, koliko jedače! Za tri dni. Jej. Jej gnat, Magdalena, jaz imam rajši salamo.» «Ne, ti si vzemi gnat, ti jo bolj potrebuješ, zato ker delaš.» Imela je še mokre oči. Jedla sta kakor za stavo. «Če ti je prav, lahko vse pospraviva», je rekel Jože. «Jutri dokupiva, česar bo premalo.» «Ali se ti meša? Kam bom pa zdevala.» «In tu je denar, od ponedeljka naprej mi ga boš ti dajala.» «Ne, kako prideš do tega, to je tvoj denar, delaj z njim, kar se ti ljubi.» «Toda manj bom zapravil, če mi boš odmerjala ti!» «Nemara se že v ponedeljek skesaš, Jože. Besedo znam držati. Koliko na dan?» «Krono.» «To je malo, to je res malo.» «Torej osemdeset vinarjev, da bom manj kadil, za kosilo mi daš s seboj dva krajca, za večerjo pa jo primaham domov.» «Bom izračunala. Mislim, da ti bom mogla dajati krono dvajset. A zdaj se bom umila. Spusti zastore.» Začela se je slačiti. «Ali moram ugasniti?» «Že davno bi ne bilo treba», je odvrnila. «Vidiš, in jaz sem se te bal dotakniti!» «Nisi me imel rad!» «Misliš, da te imam šele zdaj, Magdalena?» «Torej kaj bo z avtomobilom? Bova šla?»

20

«Če bo utegnil, pride po naju pred šesto uro. Če ne, morava biti ob sedmih na Karlovem trgu.»

Magdalena je napol naga, umiva se pod pazduho, po vratu in hrbtu, voda škropi s milnico okrog nje, sedaj si umiva prsi, njena pleča se svetijo v somraku kakor živ marmor. Jožetu vre kri, zaman duši razburjenje.

«Magdalena?»

«Ah! Tega sem bila že potrebna! Poštenega umivanja!»

In tedaj tudi Jože zahrepeni po vodi, mrzli kakor led, po vodi, ki prihaja z gora, ki bi mu izmila prah in glino delovnih dni.

«Jutri se bomo kopali.»

«Da, takoj si pripravim kopalno obleko», pravi Magdalena. Videti je, kakor prerojena.

«Rad se kopljem. Čofotam po vodi, škropim, kopljem se kakor konj», pravi Jože. Toda že izginja predstava, njegova voda z gora, in Jože vidi ozko stezico deključnega hrbtišča; izgublja se pod belim pasom srajce, ki ovija Magdaleni boke.

«Ti se seveda tudi umiješ», pravi napol obrnjena k Jožetu, ki gleda vršičke njenih polnih prsi.

«Toda luč boš ugasnila!» pravi Jože.

Magdalena se smeje; Jože se prvokrat počuti kakor doma z ženo, svojo ženo. Takole si je to predstavljala! Žena bo vesela in polna volje do življenja. Le nikar si po nepotrebnem ne delajmo žalostnih ur, veselo uživajmo vse, kar nam je dano!

V umivalniku se svetlika čista voda in Jože potaplja vanjo svoj od vetra ožgani, razpaljeni obraz. Takšne naj bodo sobote! Ne premišljajmo o tem, kar je bilo, ne mislimo na to, kar bi utegnili priti. Sobotni večer naj bo večer čistote in brezskrbnosti.

«Magdalena, že ležiš?»

«Kako prijetno je počivati!» tleska z dlanmi v blazino. «Ah, tako rada spim, Jože! Pa ti?» vpraša.

«Pojdeš tudi ležat?»

«Ali je mogla vprašati kaj bolj samoumevnega?»

«Mislim sem, da me počakaš!»

Sprva se je pretvarjala, da spi, potem ga je hlastno objela. Šepetala mu je z otožnim in dobričajočim očitanjem:

«Ti nisi moj mož, dobro vem. Pa tudi jaz tebe nimam rada.»

«Reci, če si upaš: Niti malo ne?»

«Pusti me že spati. Še pogledal me nisi. Samo tole te miče. Vse moške. Ko je vsega konec, se pusto drže. Ali je to ljubezen?»

«Kaj je ljubezen, Magdalena? Tudi tole. In ne samo to. Vse. Da te gledam čisto drugače kakor kdorkoli drugi. Da neprestano nate mislim. Da si v meni kakor kamen v vodi, Magdalena, ali gor-kota v zemlji. In ali mar nisva ravno midva skupaj preživela ranih let?»

«Rana leta, Jože, pa še marsikaj», pravi Magdalena. «Pozabila sem še skoro vse.»

«In že takrat sva se igrala očka in mamico.»

«Otroka sva bila. Tisto je bilo igranje, ne resnica.»

«Kaj naj bo potemtako ljubezen? Kakšna resnica, Magdalena?»

«Da. Kakšno igranje, Jože, kakšno igranje?»

Skozi modro temo se rišejo srebrne niti zvezd.

«Ljubezen naj bo sreča, Jože.»

«Ali si spoznala srečo?»

«Mislim da.»

«Kdaj?»

«Čakaj. Ne vem...»

«Danes ne, danes ne», ga je spreletelo in odtrgal je svoje telo od njenega.

«Zgoraj pri nas. V rebri tistikrat», je dejala čez čas komaj slišno. Kakor bi prav pritajeno hodila, da koga ne prebudi.

Zunanje politične vesti Ene sorte tiči skupaj lete...

— k V ospredju zunanje političnih dogodkov stoji vsekakor problem sporazuma češkoslovaške vlade s sudetskimi Nemci in španski problem.

Modri politiki češkoslovaške vlade se je zahvaliti, da zaenkrat neposredno notranji sporazum s sudetskimi Nemci ni vzrok za kako oboroženo razračunavanje. Češkoslovaška je za obrambo svoje državne samostojnosti in enotnosti z veliko prevdarnostjo in hladnokrvnostjo storila vse, da problem spora s sudetskimi Nemci ostane notranje politični problem. Manjšinski statut je že izdelan, ki bo tvoril podlago za sporazum z vsemi narodnimi manjšinami Nemcev, Poljakov in Madžarov, ki žive v češkoslovaški državi izuzemši Slovakov, ki že itak tvorijo integralen del češkoslovaške večine kot tvorijo današnje državno večinsko skupnost. Čehi odklanjajo pogovor glede Slovakov kot narodna manjšina, ker so že ujedinjeni in uživajo narodno enakopravnost.

Pitsburški dogovor s katerim operira pater Hlinka je samo potvorba in zatajitev problemov, ki so za Slovake končnoveljavo rešeni. Pater Hlinka vodi avtonomično borbo sigurno iz vsem drugih motivov, kakor za korist države in narodnih interesov Slovakov, ker inace bi se ne vezal s sovražniki češkoslovaške samostojnosti v obrambo svojih separatističnih podvigov. Religiozni motivi sploh ne prihajajo v poštev, vse drugo je velik vprašaj.

Demokratizem, ki vlada v Češkoslovaški je tako širokogruden, da dovoljuje svobodo govora in tiska četudi gre boj proti državnim interesom, ker inace bi bili Hlinka in Heinlein nemogoči.

Vzlic temu bo zmagal zdrav demokratizem, bo zmagala modra politika državnikov, ki gre v smer samostojnosti in državne enotnosti češkoslovaškega naroda.

Demokratski sistem vladanja je od sile težak, a zmagu mu je zagotovljena zato, ker dve tretjini Evrope odobrava sedanjo politiko češkoslovaških državnikov in občuduje s simpatijo strumno odločnost in zavednost češkoslovaškega naroda, ki je v teh težkih in politično zamotanih časih na svojem mestu.

Drug problem, ki ogroža evropski mir je španski problem.

Anglija, ki je iniciativno podvzela vse korake za ohranitev miru v Evropi, je prišla sama v težak položaj. Francova letala so potopila nekaj angleških ladij in bombardirala nekaj obmejnih francoskih vasi. Ukrepi, ki jih Anglija hoče podvzeti v svrhu obrambe svojega trgovskega brodovja, niso po godu niti Rimu niti Berlinu, ter je vsled tega zunanje politični položaj zelo napet, ki se bliža vojni nevarnosti.

Kako bo Anglija v bodočem tednu rešila na vse strani zadovoljivo, zaščito svojih trgovskih interesov, trenutno še ni znano.

Vsekakor je položaj zelo kritičen.

Španska državljanska vojna traja dalje in kljub počasnim uspehom generala Franca ni izgleda, da bi lahko govorili o sigurni njegovi zmagi.

Ako bi prišlo do definitivnega odpoklica tujih prostovoljcev iz Španije, bi bila vsekakor sigurnost zmage.

Do tega pa najbrže nikdar ne bo prišlo, ker tisti, ki dajejo živ material generalu Francu na razpolago, se nočejo odreči koristim radi katerih je sistem prostovoljnih prostovoljcev sploh nastal.

Evropski problem se pač bje na španskih tleh in deloma tudi v Češkoslovaški, pa je upati, da bo zmagal končno le tisti, ki operira z zdravim in sedanjemu redu najbolj odgovarjajočim demokratizmom.

Na daljnem vzhodu je prišlo do pravega vojnega stanja med Kitajsko in Japonsko, ker se je doslej vodila vojna brez vojne napovedi.

Prav soglašamo s tem narodnim prepovedom in prav v smislu tega izreka smo še zelo daleč od fuzije s političnimi organizacijami. Prav dobro pa vemo, da bodo ene sorte tiči kmalu skupaj. Sovraštvo, ki sedaj vlada med ZZD in JSZ, pa se bo potem spremenilo v ljubezen in medsebojno odpuščanje se bo izvršilo po zapisanih krščanskih resnicah, katerih se obe organizaciji strogo držita! Zato upamo, da se bodo razprti bratje čimprej pogodili ter tako prekosili pri prihodnjih volitvah obratnih zaupnikov vse, posebno če se bo tudi nova skupina poslužila metod, s pomočjo katerih si je letos JSZ pridobila število zaupnikov, s katerim se neprenehoma diči in hvali, če tudi sama dobro ve, da so žalostni zaupniki na papirju, če ni organiziranega delavstva JSZ, katera pa je prav rada posojala ime, samo da so se dvignile številke njenih obratnih zaupnikov.

JSZ pa ki vedno operira s «pravico», «poštenostjo» si mora enkrat za vselej zapomniti, da volitve obratnih zaupnikov niso bile dosedaj in tudi ne bodo nikako realno merilo moči posameznih organizacij in to še posebno za onega, ki ve, kako se volitve izvajajo. Sam zastopnik oblasti je dejal, če bi se striktno držal predpisov, bi moral razveljaviti skoraj vse volitve obratnih zaupnikov in prav to je dokaz, da to niso realne številke z ozirom na moč posameznih organizacij. Institucija obratnih zaupnikov pa ni ustanovljena za merjenje moči in pre-

rekanja ter polemiziranja, temveč edino v zaščito delavskih interesov.

Vsi poznavalci razmer pa dobro vedo, kako je JSZ prišla do svojih števil, ki z daleka ne odgovarjajo faktičnemu položaju njihove moči. Demagogija in podla laž pa je trditve, da je NSZ pri volitvah obratnih zaupnikov padla za 50 odstotkov, saj je baš nasprotno, da je prav lepo napredovala — gospodje JSZ naj le malo točneje pogledajo rezultate in posamezne številke ter primerjajo z landskimi pa bodo dobili popolnoma drugačno sliko. In če vam še povemo, da je v Sloveniji par večjih obratov, v katerih je delavstvo organizirano v NSZ in da se prav v teh obratih volitve niso mogle pravočasno izvršiti radi gotovih formalitet je jasno, da je organizirana moč NSZ veliko večja kot si to predstavlja JSZ. Res pa je, da nimamo malih plačilnic po 10 članov, katerih ima JSZ precej in če pomislimo, da vsakih 10 mož voli zaupnika, potem ni čudno da se pride preko 100 zaupnikov in zato je tudi iz tega razloga nepravilno, da se meri organizirano moč po zaupnikih.

Kar se pa tiče delegatov Del. zbornice in volitev v to institucijo pa ponovno poudarjamo, kakor je to poudaril tudi na zadnji seji Upravnega odbora Del. zbornice delegat Narodnega kluba, da naj se razpišejo ponovne volitve, katerih se prav nič ne bojimo in upamo, da bodo lahko odpadli vsi ti očitki.

Delavstvo kamenolomov v mezdnem gibanju

V petek, dne 10. junija 1938 so se vršila pogajanja za sklenitev kolektivne pogodbe za delavstvo kamenolomov, odnosno za dopolnitev stavbinske kolektivne pogodbe za omenjeno delavstvo.

Pogajanja so se udeležili zastopniki delodajalcev in zastopniki vseh štirih strokovnih organizacij.

V stavbinski kolektivni pogodbi ni posebnih mezdnih postavk za delavstvo v kamenolomih in prav radi tega je bilo sklicano to pogajanje, na ka-

terem naj bi se določila mezda za te delavce. Delo v kamenolomih je težavnejše in napornejše kot ostala stavbna dela in radi tega se mora to delo drugače kvalificirati.

V glavnem so zastopniki podjetij pristali z ozirom na račajočo draginjo na povpreček 25 para na uro in to le za polnoletne pomožne in kvalificirane delavce razven par izjem.

Če bo povsod delavstvo to sprejelo, bo dopolnilna kolektivna pogodba v najkrajšem času podpisana.

Iz naših delavskih krajev

Jesenice

Minuli teden se je smrtno ponesrečil v tovarni Kranjske industrijske družbe naš tovariš Valentin Polka iz Hrušice. Kot premikač tovarniške železnice je hotel odpeti vagon, a je s peto običal pod tračnico. Strojvodja je sicer premikanje takoj ustavil, a katastrofa je bila neizbežna. Tov. Polka je kmalu izdihnil. Krivda te hude nesreče ne zadene nikogar — zgolj usodno naključje, kar je ugotovila tudi komisija.

Komaj pol leta je tov. Polka opravljal premikaško službo. Pri delu je bil vesten in marljiv, tako da so ga vzljubili predstojniki in tovariši. Pokojnikovo truplo so prepeljali na očetovo dom na Hrušico, odkoder je bil na binkoštni ponedeljek veličasten pogreb. Pogreba se je udeležila NSZ s praporom, močna sokolska četa s svojjo godbo in prapori, zastopniki «Zbora», železnice ter mnogi, mnogi sodelavci, prijatelji in znanci. Ob grobu se je poslovil od pokojnega tovariša predsednik Tine Zupan v imenu NSZ in Sokolskega društva, Žiga Paglaruzi v imenu odseka Sokola na Hrušici in dr. Triller v imenu «Zbora».

Tov. Valentin Polka je bil tudi izven službe zelo delaven. Po zunanjoosti neznaten in skromen, a v podrobnem delu zanesljiv in aktiven. Iskreno in čisto je bilo vse njegovo delo. Najbolj ga bo pogrešal odsek Sokola na Hrušici. Želimo le, da bi v delu dobil pok. Polka mnogo vestnih posnemalcev. Mirno počivaj, dragi tovariš Valentin!

Črna pri Prevaljah

Obveščamo tem potom vse člane NSZ Žerjav-Črna, da bo tudi naša podružnica priredila avtobusni izlet, ozi-

roma se pridružila izletu tovariški podružnici Mežica v dne 16. in 17. julija 1938, in sicer: iz Črne čez Pliberk, Celovec, Beljak, Podkoren, Jesenice, Bled, Brezje, Ljubljana, Vransko, Šoštanj, Slovenjgradec, Črna.

Izletu se bomo pridružili z avtobusom (17 sedežnim) g. Faktorja. Ne bomo pa še posebej napovedovali programa tega izleta, ker je že tovariška podružnica Mežica točno pojasnila v «Novi Pravi» št. 22 z dne 2. junija.

Opozarjamo pa vse tovariše, da se tega, res lepega izleta udeležite in ne odlašajte s prijavami. Prijav v zadnjih dneh ne bo mogoče več sprejeti zaradi nabave skupnega potnega lista.

Dne 2. junija 1938 se je v našem rudniku težko ponesrečil naš tovariš Fajmut Jakob. Padel je nekaj metrov globoko in je pri tem dobil tako močne poškodbe na glavi, da je poškodbam v soboto 11. t. m. v tukajšnji bolnišnici podlegel.

Pokojnik je imel šele 31 let in je bil zaposlen komaj malo nad 16 mesecev. Blag mu spomin!

Domžale

Kot žrtev dela je preminul v Domžalah tov. Ručman Franc, ki je bil zaposlen pri tvrdki Medič-Zankl.

Bolehal je na želodec, toda to ni bilo smrtno nevarno, ko pa ga je pri delu zadel sod, je pričel bolehati in je končno podlegel.

Na njegovi poslednji poti ga je spremljalo veliko tovarišev.

Dragi! Bil si zvest, pogumen, odkrit in nesebičen tovariš in prav zaradi teh lepih lastnosti smo te visoko cenili. Znal si ceniti prijateljstvo in tovarštvo, katerega tudi v polni meri zaslužiš. Neizprosna usoda pa te nam je

iztrgala iz naših vrst veliko prezgodaj. Prezgodaj si nas zapustil, dragi tovariš, in težko te pogrešamo. Tvoj spomin pa bo živel med nami.

Naj ti bo lahka tvoja rodna zemlja! Tvoji težko prizadeti družini in sorodnikom naše najiskrenejše sožalje!

Medvode

Poročali smo že pred letom dni, da si je delavstvo priborilo I. kolektivno pogodbo v Medicevi tovarni v Medvodah.

Ta pogodba se pa krši na drobno in debelo. Kljub temu, da smo izvršili razne intervencije, dostavljali pismene zahteve, ni pomagalo do danes še prav nič, tako, kakor bi metal bob v steno. Pri g. Medicu v Medvodah se ne pozna niti praznika niti nedelje.

V nedeljo, dne 12. junija je imela tovarna g. Medica 16 vagonov semena za izložit, seveda brezplačno. Niti beliča ne zasluži delavce, ko dela v nedeljo, ali če dela preko 8 ur na dan. To nedeljo sem slučajno šel od sv. maše na postajo, kot predsednik NSZ iz Medvod. Opazim, da razkladajo vagonov in tudi g. Medica, kako opazuje delavce, da ne bi kakšen zastoj premalo naredil. Ni mi dala vest miru, da sem stopil pred g. Medica ter ga prav lepo pozdravil.

Prva beseda, ki jo je dal, je bila: «Kaj želite?» Jaz sem mu odgovoril, da je danes nedelja in vsi delavci delajo. Pripomnil sem mu, da nisem proti temu, če danes ali drugo nedeljo delajo, samo da se jim plača to nedeljsko delo. Te besede izpregovorim: zraste g. Medic, da je še enkrat večji kot je v resnici in zavpije: «Marš ven, v mojo tovarno nič več, hujskačev ne maramo.» Moram pripomniti, da se je vsa javnost, ki je hodila od maše zgrajala nad tem postopanjem.

Železna industrija in naš delavec

Ni mnogo dežel v Evropi, ki bi se lahko ponašale s tako močno železarsko industrijo kakor je naša država, katere centri so naš ponos: Jesenice, Javornik in drugi.

Že pred tisoč leti so po naši zemlji goreli primitivni kmetjski plavži in je cvetela železarska obrt. Železarna v Bohinju je imela že pred 300 leti nad 1000 delavcev, v fužini na Plavžu in v rudokopih pri Lovskih jamah nad Jesenicami pa je bilo že pred 800 leti nad 250 delavcev.

In danes? Ponosni smo lahko na kose svetlikajočega se jekla, ki so bili nekdanj ponos samo evropskih veleželezarn, danes ta dan pa so proizvod naših železarskih delavnic in proizvod naših kovinarjev. Na vse te izdelke smo lahko ponosni.

Kaj vse je prinesel letošnji Ljubljanski velesejem, more razumeti samo tisti, ki se je na lastne oči prepričal o veličini našega dela. Dober glas izdelkov jeseniških železarn je pridobljen v kvaliteti in to je največje jamstvo za napredek železarske industrije. Plinske in vodovodne cevi, pohištvne cevi, cevi za ogrodje koles, betonsko «isteg» jeklo itd. itd. so izdelki, po katerih je zanimanje in povpraševanje daleč naokoli.

In ko si ogleduješ vsa ta velika dela in premišljuješ, da je vse to delo svojih rok, si nehote dvignil glavo in s ponosom zrl v svet. Ti delavec, ki gledaš na to svoje delo, ali si v srcu tudi trdega, klenega značaja, kakor je: trd in trajen izdelek tvojih rok? Ob tolikih važnih vprašanjih, kjer si hotel izboljšati svoj življenjski položaj, je potrebno, da si v danih trenutkih, ko kažeš sadove svojega truda in svoje moči, ob ponosu na vse to utrdiš in uravnaš svojo notranjost. V značajni misli narodne zavednosti naj bo vse tvoje notranje življenje osredotočeno le demokratiški vrednosti družbe. Volja in cilji naj gredo vzporedno z delom ob teboj in nikdar ne bo «tvoje» skupno in plemenito delo zastalo niti za najkrajši trenutek. Tako kakor si zdaj razstavljal s ponosom svoja trda dela, tako večkrat razstavljaj tudi svojo pripadnost, katera naj ti bo drugi smoter tvojega življenja. Vzor naj ti bo bratski češkoslovaški narod, ki je v najtežjih trenutkih rešil sebe le v skupnem demokratiškem podpisu.

Industrija in nacionalni interesi

Tudi najtrdovratnejši pristaš svobodne mednarodne trgovine je uverjen, da je namreč Jugoslaviji potrebna industrija in da se naša država brez iste ne bo mogla povzdigniti na stopnjo onega blagostanja, ki ga uživajo države z razvito industrijo. Predvsem pa nam je potrebna domača industrija, s katero si lahko ustvarimo tržišča za domače agrarne proizvode ter zaposlimo domače brezposelne moči.

Naša industrija doslej ni pokazala onih povoljnih rezultatov v našem gospodarstvu, niti ni izpolnila onih nad, ki so bile stavljen v njo. Poleg vseh visokih zaščitnih carin, nizko plačane delavne moči in produktov, je naša industrija vse do danes obdržala visoke cene svojim proizvodom. S tem ni oškodovala le širok krog svojih konzumentov, temveč tudi samo sebe, ker je prav s tem onemogočevala sebi razvoj in prosi.

V naši državi je okoli 4000 industrijskih podjetij. Od teh pripada nacionalnim ljudem in kapitalu samo 300 do 400 podjetij, vsa ostala podjetja so v rokah tujcev in tujega kapitala. Če vemo to, potem se ne smemo čuditi, zakaj ta «nacionalizirana» industrija po svojih obratih zaposluje veliko število tujcev! Potem tudi ni nič čudnega, če se taka industrija z vsemi silami upira zvišati delavstvu mezde ter stalno zvišuje upravne in režijske stroške. Naša «nacionalna» industrija ni stvarno ničesar drugega, kot eksponent tuje industrije in kartelov. Njen razvoj pri nas je pripisati predvsem visoki zaščitni carini, nizki ceni delavne moči in nizki ceni naravnih produktov. Ta tuja «nacionalizirana» industrija hoče iz svojih podjetij izvleči maksimum dobička za svoje «uprav-

ne» in «režijske» stroške. Nje glavni interes pa je usmirjen za tem, da bi s pomočjo vzdrževanja visokih cen in z mednarodno kartelno politiko zadušila že v kali vsak podvig res nacionalne industrije. Kar pa je najlepše, je to, da se ta naša «nacionalizirana» industrija poslužuje celo našega, čisto celo državnega kredita za izvajanje te svoje politike!

Taka politika te industrije v naši državi težko zadeva naše narodno gospodarstvo, ki je še jako odvisno od tujine. Z zniževanjem delavskih mezd in z zviševanjem cen svojim proizvodom ubija kupno moč naroda, neti socialni nemir v delavskih vrstah in upropašča našega kmeta. Ves dobiček, ki se stori s pomočjo take politike se ne uporabi za napredek industrializacije v Jugoslaviji, temveč postane plen raznih upravnih in režijskih stroškov. Rezultat politike te industrije pa je tudi veliko število brezposelnih, visoke cene industrijskih proizvodov in stagnacija celotnega gospodarskega napredka Jugoslavije.

Naša agrarna država doprinaša taki politiki ogromne žrtve. Te žrtve niso v nikakem sorazmerju z doseženimi uspehi. Zato je že skrajni čas, da se v interesu našega narodnega gospodarstva enkrat za vselej preneha s tako politiko vodečih krogov v naši industriji.

Vsa naša industrija se naj postavi pod kontrolo države, z zakonom naj se znižajo upravni in režijski stroški industrijskih podjetij, zvišajo naj se mezde delavstvu in znižajo cene industrijskih proizvodov. Oni, ki upravljajo industrijo, naj nosijo polno odgovornost pred državo in to v gospodarskem in socialnem oziru.

Naše narodno gospodarstvo

Konjunktorni napredek zaposlenosti delavstva znaša v aprilu 1938 +6322 delavcev ali +7,28%. Zaposlenost je napredovala zlasti v naslednjih industrijah, in sicer: v gozdno-žagarski za +1358 delavcev, v stavbarstvu za +826 delavcev, v tekstilni industriji za +666 delavcev, v industriji za predelovanje lesa za +479 delavcev, pri občinskih delih za +402 delavcev itd. Konjunktorni padec zaposlenosti izkazuje samo pet industrij, vendar ni padec nikjer pomembnejši.

Celotni sezijski prirast na delovnem trgu znaša +3830 delavcev. V prvi vrsti je sezijsko napredovalo stavbarstvo z mesečnim prirastom +2659 delavcev, industrija kamenja in zemlje (opekarne, kamnolomi) +714 delavcev, gradnje železnic, cest itd. (javna dela) +259 delavcev, oblačilna industrija +205 delavcev itd. Vidnejši sezijski padec izkazuje le gozdno-žagarska industrija —116 delavcev in trgovina —106 delavcev.

Osnovna pravila našega zdravja

Da očuvaš svoje zdravje in s tem ohraniš sebe vrednim članom človeške družbe, so najvažnejša za človeka naslednja pravila:

1. Čist zrak podnevi in ponoči je prvi pogoj, da ostane človek zdrav in je najboljša zaščita proti obolenju pljuč.

2. Mnogo gibanja na svežem zraku.

3. Zmernost in preprostost v jedi in pijači je najboljše jamstvo za zdravo in dolgo življenje. Kdor namesto škodljivega alkohola ceni vodo, mleko in sadje, koristi svojemu zdravju, svoji delovni sili in svoji blaginji.

4. Pravilna nega kože in razumna krepitev, n. pr. vsakdanje umivanje telesa s hladno vodo in kopanje v topli vodi vsaj vsak teden poleti in pozimi zelo koristi zdravju in najsigurneje čuva pred boleznimi, ki nastajajo s prehladom.

5. Pravilna obleka ne sme biti tako topla, da razvadi kožo. Naj bo preprosta in naj le brani telo mraza. Obleka ni nakit, zato naj služi zdravju in ugodnosti, ne pa modi.

6. Zdravo stanovanje naj bo obrnjeno proti solncu, suho, prostorno, snažno in svetlo. Ne trati denarja in časa za krčmo, porabi ju za svoj dom. Srečno domače življenje te zato tisočkrat poplaja.

7. Popolna snaga v vsem, v zraku, hrani, koži, perilu, obleki, stanovanju in pa čistoča v življenju je najboljša in najtrajnejša obramba proti vročici, proti kožnim in nalezljivim boleznim.

8. Marljivo in uspešno delo je pravo zdravilo za telo in dušo, tolažba v največji bolesti.

9. Počitka in okrepitve ne najdeš po šumnih veselnicah. Noč je treba porabiti za spanje.

10. Koristno življenje in bogato v delu mora biti končna smer negovanja zdravja.

Najlepša naloga človeka je, biti dober človek, razumno in marljivo vršiti svoj posel in koristiti svoji domovini.

Praktični nasvet

Neprijeten duh po čebuli ali česnu preženemo iz rok, če jih takoj po opravljenem delu zdrgnemo z navadno kuhinjsko soljo in izplaknemo v mlačni vodi.

Za smeh in kratek čas

Prepovedano.

Neka gospa v blagoslovljenem stanju se je sprehajala po parku.

«Gospa,» ji reče čuvaj parka, «prepovedano je po parku voziti otroške vozičke.»

«Saj ga ne vozim,» mu odgovori gospa presenečeno.

«Vem, gospa... jaz vas samo opozarjam za naprej.»

Bencin.

Mož: «Strašno je to, kadarkoli si hočem očistiti hlače, nikdar ni pri hiši nič bencina.»

Žena: «Kaj ti nisem že stokrat rekla, da moramo imeti avto.»

1.500.— Din, potrebujete da zaslužite 2.000.— Dinarjev mesečno doma.

, ANOS“ MARIBOR, Orožnova ul. 6.

Nalepne znamke.

Pravni svetovalec

Vprašanje: Zaradi dolgoletnega službovanja sem dobil na nogi težko obolenje in so mi morali amputirati nogo. Zahteval sem od Osrednjega urada nezgodno rento, ki pa mi je bila odklonjena, ker nisem utrpel obratne nezgode. Jaz trdim, da sem to bolezen dobil pri delu in da bi vsekakor moral dobiti nezgodno rento. Kako je s stvarjo?

Odgovor: Za nezgodo je smatrati le ono poškodbo telesa, ki je nastopila naenkrat, nepričakovano, v razmeroma zelo kratkem času, zaradi hitrega učinkovanja zunanjih pojavov na telo. Za nezgodo ni smatrati one delane-zmožnosti, ki se je le polagoma razvijala. Ako odreže stroj delavcu roko, je to nezgoda, revmatizem pa, čeprav ga je delavec verjetno dobil v službi, ni nezgoda, temveč obolenje. Če to obolenje vodi v začasno ali trajno onemoglost, ima ta onemogli član pravico do podpore iz naslova zavarovanja za onemoglost, starost in smrt.

Verjamate ali ne?

— da je bilo o binkošti na shodu patra Hlinke v Bratislavi na Češkoslovaškem navzočih 100.000 Slovačkov,

— da ti o tem, ako ne verjameš, točno pojasni ljubljanski «Slovenec», kjer stoji črno na belem, ker je on zagovornik resnicoljubnosti, hčerke božje: moraš verjeti, četudi se čudiš. Pst!

— da je pri sedanjih podražitvi pšenice zaslužil žitni spekulat 30 % dobička, *izvirno iz ...*

... izvirno iz ...

— da bodo že jutri začeli asfaltirati cesto od Ljubljane do Rakeka,

— da je vodja stranke, ki je bila nekoč zelo velika, prosil filmsko društvo «Metro», da po uspelem filmu «Žena v opasnih letih» izdelajo film «Stranka v opasnih letih».

— da je izdajalec v politiki tisti, ki zapusti svojo stranko in gre v drugo in

— da pa je pristaš tisti, ki iz druge stranke pristopi v tvojo.

— da je na ljubljanskem magistratu začelo zopet dišati po disciplinskih preiskavah,

— da je prepovedano pravilno ocenjevanje vsake nepravilnosti,

— da bi svetnik Bobola, ko so ga pripeljali v Ljubljano, zelo debelo gledal, ako bi videl, v kakšni kočiji se je vozil po Ljubljani,

— da je črnomoško rusko brodovje, ki pluje v španske vode, samo službenega značaja —

— da je značilno za Slovenca sledeče: če se nahaja en sam Slovenec, je planinec, ako sta skupaj dva, je že pevska zbor, če so pa trije, je že procesija,

— da je v bratski Češkoslovaški sledeče: če je Čeh sam, je planinec, če sta dva, je zborovanje, in če so trije Čehi, je že vsesokolski zlet.

— da je zadnje čase toliko različnih vrst krojev posameznih skupin, da se že ne loči več navadni dan od pustnega dne,

— da bodo rezultati «Odbora za nevmešavanje v Španiji», ki tačas zaseda v Londonu, zelo mešani,

— da ni prav nič prijetno biti otrok milijonarja, ko pa ne veš, kedaj boš ugrabljen,

— da je najdražja vstopnina med vsemi ograjenimi prostori vstop na — pokopališče,

— da je neki oče, ki se je zanimal za 32 let starega sina, ki je neznano kam izginil, na policiji dobil odgovor, da se ni treba zanimati zanj, saj je dosti star. Torej ko odrasteš, se lahko izgubiš in ljubeči te starši se ne smejo zanimati, kje si,

— da so se pred 2000 leti ob binkošti prikazali z neba ognjeni jeziki, letos pa so se mnogim prikazale z neba prave bombe. Kakšna razlika v praznovanju prihoda sv. duha.

X. vsesokolski zlet v Pragi

Pregled slavnostnih dni.

Dan praške dece je bil dobro uspeli uvod X. vsesokolskega zleta.

V nedeljo dne 29. maja se je vršil na zletišču dečji dan praških osnovnih šol. Z njim je bila otvorjena vrsta zletnih dni. Na zletišču je bilo 65.000 oseb.

Jugoslovani na X. vsesokolski zlet.

Na sejo odbora ČOS, katere je bila v Pragi v Tyrševem domu 21. maja, je prišel zastopnik SKJ, tajnik dr. Arsenijević. Takoj na začetku se je bil zelo priščno pozdravljen. V razgovoru je potrdil, da se Jugoslovani resnično radostno pripravljajo na X. vsesokolski zlet v Pragi in da so dečji priprave pridejo najbrže v takem številu, kakršnega še niso dosegli na nobenem zletu. Jugoslovani se udeležijo srednješolskih, naraščajskih in članskih nastopov.

Vaš zlet je tudi naš zlet.

Tako so proglasili jugoslovanski Sokoli, katerih je prijavljeno k udeležbi 30.000. Ta udeležba najboljše potrjuje zanimanje Jugoslovancev za X zlet. Češkoslovaško sokolstvo ter vsa češkoslovaška javnost prirediti jugoslovanskim bratom iskren ter navdušen sprejem.

Jugoslovanski naraščajniki,

katerih pride na zlet preko 600, podaljšajo svoje bivanje v Češkoslovaški do konca zletnih slavnosti. Bodo mili gosti češkoslovaškega naraščaja, kateri hoče svojim jugoslovanskim bratom dokazati svojo ljubezen, utrditi bratske odnose ter pokazati lepote svoje domovine in hoče, da odidejo jugoslovanski naraščajniki z dojmi, na katere se nikoli v življenju ne pozabi.

Nastop armade.

Češkoslovaško ministrstvo za narodno obrambo je sporočilo jedrnat pregled javnih nastopov dne 6. julija. Program bo odprt s skupnim nastopom romunske, jugoslovanske in češkoslovaške armade ter z razvitjem državnih zastav. Sledi nastop motoriziranih enot, predvajanje vojaške telovadbe, telovadba romunske armade, telovadba jugoslovanske armade, letalske akrobacije, skupne vaje s puškami, roj konjenice ter četvorka artilerije. Program bo končan s slavnostno povorko armad Male zveze ter s spuščanjem državnih zastav.

Jugoslovanski tekmovalci v Pragi.

V Prago je prišlo dne 13. maja 12 jugoslovanskih tekmovalcev, kateri se tu pripravljajo na mednarodno tekmovalstvo pri letošnjem zletu.

Zdravniška služba.

Kakor na zletišču, tako tudi tam, kjer bodo sokolski udeleženci stanovali ter po vsej Pragi je pripravil zdravniški odsek s sodelovanjem pomožnega sanitetskega odseka zdravniško službo. Na zletišču bodo direktno zastopane nekatere univerzitetne klinike.

Okrasitev zletišča z zastavami.

Zletišče bo okrašeno s češkoslovaškimi zastavami. Skupino tujih udeležencev, katere se zleta aktivno udeležijo, nastopajo k vajam z zastavo svoje države. Člani Zveze slovenskega sokolstva nastopijo s svojimi znamenimi prapori in z zastavo svoje države.

Zletni film

bo po soglasni odobritvi izvršilnega odbora izvršen pod vrhovnim vodstvom filmskega odseka X. vsesokolskega zleta, kateri je že predložil podrobno izdelan načrt s proračunom, v katerem se predvideva izdatek 529.000 čeških kron. Po priloženem načrtu bodo posneli na filmskem traku vsi nastopi z vseh mest.

Zletni žig.

Tega izda ministrstvo pošt in telegrafa za zletne dneve in bo osmerostrani z napisom: X. vsesokolski zlet. V najbližji dobi bo izdana nadaljnja vrsta propagandnih razglednic, od katerih bo ena predstavljala sliko zletnega plakata. Zletne znamke so bile izdane v začetku junija.